

INTRASTAT – új áruforgalmi statisztika május 1-től

Az Európai Unióval lebonyolított áruforgalom regisztrálására május 1-től vámnyilvántartás helyett egy vállalati adatgyűjtésen alapuló új rendszert az INTRASTAT-ot vezeti be a Központi Statisztikai Hivatal (KSH).

Az egységes belső piac létrejöttével megszűnik a lehetősége annak, hogy az egyes tagállamok közötti kereskedelem alakulását (külkereskedelmi statisztikát) a vámstatisztikák alapján kövessék. A megoldást az INTRASTAT rendszer bevezetése jelenti, mely statisztikai bejelentési kötelezettséget ír elő a résztvevő vállalatoknak.

Mintegy 13 ezer vállalathoz fordulnak kérdőívvel minden hónapban, szoros visszaérkezési és feldolgozási határidővel. Ezeknek a kérdőíveknek a feldolgozásával tudják majd azt biztosítani, hogy a csatlakozás után is minden hónapban részletes, termékszintű, ország bontásokat is tartalmazó friss adatokkal álljanak elő a külkereskedelmi forgalomra vonatkozólag.

Kik az INTRASTAT adatszolgáltatói?

A tagállamok közötti termékforgalomban részt vevő, az adott tagállamban rezidens természetes és jogi személyek, a magánszemélyek kivételével. Ez az elmélet.

A gyakorlatban a tagállamok közötti termékforgalomról az áfa bevallásban számot kell adni, az adó-hivatal pedig az INTRASTAT – alaprendelet kötelezi, hogy bizonyos rovatokat (12. és 30.) kitöltő adó-alanyok listáját a bevallott forgalmi értékekkel együtt, rendszeresen átadja a KSH-nak!

Az új statisztika tehát megfigyelési rendszer az Európai Unió vámhatárain belül mozgó árukra, termékekre (szolgáltatásokra nem), illetve azon harmadik országbeli árukra terjed ki, amelyek aktív bér munka tárgyai és azokra, amelyeket az egyik tagországból egy másik tagországba egy harmadik országon keresztül fuvaroznak.

Nem terjed ki az adatszolgáltatási kötelezettség a közösségi vámszabadterületen lévő, vagy ott fel-dolgozott termékekre. Mentesség vonatkozik azon cégekre is, melyek éves forgalma nem éri el a 25 millió forint küszöbértéket.

A küszöbérték túllépése esetén a jelentési kötelezettség fennáll, a túllépés hónapjától. Az értékhatárokat a tagországok maguk határozzák meg.

Egyszerűsített kérdőíven adhatnak számot forgalmukról azok a cégek, amelyeknek az éves beérkezése az 1,9 milliárd forintot, illetve kiszállítása a 3,7 milliárd forintot nem éri el. Részletes kérdőívet kötelesek kitölteni az e fölötti értékben forgalmazók.

Az adatszolgáltatás gyakorisága havi lesz, határideje pedig a tárgyhót követő hónap 15-e.

INTRASTAT alá tartozó ügyletek:

- adásvétel
- feldolgozásra szállított termék
- szolgáltatás részeként való termékmozgás
- ingyenes átadás
- pénzügyi lízing

INTRASTAT alá nem tartozó ügyletek:

- csak szolgáltatás
- tranzitforgalom
- ideiglenesen kiszállított termék (pl. bemutató)
- diplomáciai küldemények
- nem kereskedelmi forgalom.

Az adatszolgáltatásnak az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- termék megnevezése
- a termék 8 számjegyű kódja (CN8)
- ügylet típusa
- fuvarparitás
- fuvarozási mód
- nettó tömeg
- mennyiség kiegészítő mértékegységben
- partner ország
- számlázott nettó összeg (Ft)
- fuvar és biztosítási díjjal együtt
- számla hiányában becsült összeg
- statisztikai érték (Ft).

INTRASTAT a gyakorlatban

A szabad forgalomban az árut egy INTRASTAT dokumentum kíséri a felhasználás helyére, így statisztikailag azonnal nyilvántartásba kerül. Ez a dokumentum egyben a bevallandó áfa statisztika kontroll adata is, hiszen az áfát ilyen esetben önbevallással fizeti be a gazdálkodó, nem pedig a vámteher részeként.

Az EU költségvetésének 30 százaléka származik a tagállamok áfa-alapú befizetéseiből, míg a vámbevétel csak 14 százalékot tesz ki.

A statisztikai nyilvántartási rendszert egyebek közt éppen azért vezetik be, hogy az unió ellenőrizhesse az áfa-alapú befizetéseket, követni tudja a tagállamok közötti áruforgalmat és a fogyasztás helyén történő adózást.

INTRASTAT dokumentumot kell abban az esetben is kitölteniük a kereskedőknek, ha két tagállam között zajlik a tranzakció. Ezek az adatok egy brüsszeli adatbázisban futnak össze.

Ettől elválik az áfa-bevallás, de ebben az esetben is van összesítő jelentési kötelezettség, ami részben kedvezőbb helyzetet teremthet a gazdálkodók számára. A vámeljárásnál kivetett áfát ugyanis eddig azonnal be kellett fizetni és csak később lehetett visszaigényelni az APEH-től.

Az önbevallásos rendszer esetében - ha a befizetendő adó és a visszaigényelhető összeg értéke megegyezik - nem kell befizetni az adót.

Az INTRASTAT dokumentumok Magyarországon a KSH-hoz kerülnek.

Forrás: KSH